

Viadua – sdružení pro ochranu a obnovu přírody a krajiny

Závěrečná zpráva k projektu „Vycházky do přírody pro rodiče a děti“

dle Smlouvy OSKOL/FRM/000602/2013/Pal o poskytnutí finanční podpory z rozpočtu statutárního města Olomouce pro projekt – žádost č. 8504

Zpracovala: Mgr. Alice Háková, odborný lektor vycházek
Únor 2014

Cíl projektu:

Cílem projektu dle žádosti byla realizace půldenních vycházek pro rodiče s dětmi do zajímavých míst v Olomouci a okolí. Většinou byla vybrána zvláště chráněná území, která jsou vzdálena do 20 km od Olomouce. Formou aktivního zapojení dětí a jejich rodičů (odchyt organismů, sběr přírodnin), her a kvízů byly účastníci seznámeni s odlišnými ekosystémy charakteristickými pro okolí Olomouce. Cílovou skupinou byli rodiče s dětmi ve věku 3-8 let.

Seznam lokalit pro vycházky s uvedením časové rámce:

1. Vycházka do Bělkovického údolí – seznámení s životem v lese v zimním období, navštívíme staré důlní dílo, kde budeme moci vidět hibernující netopýry, budeme studovat stopy zvěře a povídат si o jejich strategiích přežití v zimním období, migracích ptáků apod.
Termín: únor 2013

Vycházka „Za netopýry do Šifrové jeskyně“ proběhla dne 22.3. 2013. Společně jsme navštívili Šifrovou jeskyni, průzkumnou štolu v Bělkovickém údolí. Než jsme dorazili k jeskyni, tak jsme stopovali zajíce, srnčí a dokonce divoké prase. Po skupinkách jsme postupně spočítali hibernující netopýry v jeskyni a nakonec jsme vycházku zakončili u ohně. Účastníci byli poučeni o chování a pohybu v jeskyni, dozvěděli se mnoho zajímavého o životě netopýrů a byli jim představeni zástupci, které jsme poté pozorovali v jeskyni.
Celkem se vycházky zúčastnilo 15 dospělých a 20 dětí.

2. Oživení periodických tůní – CHKO Litovelské Pomoraví – odchyt obyvatel periodických tůní, jejich pozorování, ekosystém tůně, flóra jarního aspektu v lužním lese, smyslové poznávání prostředí lužního lesa.
Termín: březen - duben 2013

Vycházka „Za obyvateli periodických tůní“ proběhla dne 12.4. 2013. Společně jsme navštívili lužní les u obce Střeň, kde jsme objevovali obyvatele periodických tůní. Podařilo se nám najít i vzácné korýše – žábronožku sněžní a listonoha jarního. Už teď víme, že sněženky a bledule nerostou jen u nás na zahradě a přímo u meandrujícího potoka jsme si vyzkoušeli, jak se takové meandry tvoří pomocí pískového lože na nakloněné rovině.
Celkem se vycházky zúčastnilo 10 dospělých a 12 dětí.

3. Národní přírodní rezervace Žebračka a návštěva ornitologické stanice v Přerově – výstava ptáků na stanici ORNIS, odchyt ptáků do sítí ve spolupráci se stanicí ORNIS Přerov, návštěva lužního lesa a okolí řeky Bečvy v NPR Žebračka.
Termín: duben 2013

Vycházka „Za obyvateli ptačí říše“ proběhla dne 26.4. 2013. Společně jsme navštívili výstavu největšího počtu ptáků v ČR ve stanici ORNIS Přerov. Dále jsme pozorovali různé snůšky obojživelníků a naučili se druhy rozeznávat pomocí charakteristických znaků a podoby snůšek. Byli jsme svědky chytání ptáků do sítí, bohužel vzhledem k nezvykle teplému počasí jsme nic nechytili. Poté jsme se prošli kolem lagun u lesa Žebračka a naučili se rozeznávat některé jarní druhy rostlin.

Celkem se vycházky zúčastnilo 14 dospělých a 18 dětí.

4. Za orchidejemi na Malý Kosíř – pozorování orchidejí v PR Malý Kosíř, problematika krajiny zemědělské stepi, její obyvatelé, vztahy, využívání krajiny člověkem, trvale udržitelný rozvoj
Termín: květen 2013

Vycházka „Orchideje najdeme nejen v tropickém pralese“ proběhla dne 9.5. 2013. Společně jsme navštívili Přírodní rezervaci Malý Kosíř. Pokusili se spočítat kvetoucí orchideje a seznámili i s ostatními kvetoucími rostlinami. V zatopeném lůmeku jsme pozorovali pulce skokana hnědého a seznámili se s životním cyklem žab. Děti byly seznámeny se vztahem predátor – kořist s pomocí obrázků živočichů zde žijících. Z vyhlídky jsme viděli přes šíré lány až do Olomouce.

Celkem se vycházky zúčastnilo 7 dospělých a 13 dětí.

5. Exkurze do PR Terezské údolí – odchyt benticky žijících organismů v říčce Šumici, jejich pozorování a názvy, problematika koloběhu vody na Zemi, návštěva pramene, luční druhy, jejich názvy a barvy (paleta barev, hra na vymyšlenou rostlinu apod.)

Termín: květen 2013

Vycházka „Za zázračným pramenem“ proběhla dne 30.5. 2013. Společně jsme navštívili Přírodní rezervaci Terezské údolí. Za deštivého počasí jsme pomocí sítěk lovili a pozorovali bentické druhy organismů v řece Šumici. Při procházce ke studánce jsme se naučili poznávat některé druhy stromů a u studánky jsme si zahráli pohádku o vodním skřítkovi.

Celkem se vycházky zúčastnilo 8 dospělých a 9 dětí.

6. Okolí jezera Poděbrady, PR Plané loučky – ekosystém jezera, pozorování známků přítomnosti bobra evropského, odchyt organismů v jezeru, různé druhy ryb

Termín: červen 2013

Vycházka „Kdo ještě chodí plavat na Poděbrady“ proběhla dne 21.6. 2013. Společně jsme se plavili kolem ostrova na Poděbradech. Při plavbě jsme se seznámili s různými druhy ptáků, vyplašili jsme na hnězdě lysku černou a viděli mladé roháče, jak si jezdí na zádech svých rodičů. Už víme, jak poznáme, kde žije bobr.

Celkem se vycházky zúčastnilo 11 dospělých a 15 dětí.

7. Údolím Bystřice za rakem říčním – problematika čistoty vody a důvody jejího znečištění, názvy živočichů žijících v řece Bystřici a jejich potravní vztahy, tvorba údolí, geologie – názvy hornin (skály), pozorování raka říčního

Termín: červen 2013

Vycházka „Na lov raků do údolí Bystřice“ proběhla dne 6.9. 2013. Společně jsme navštívili Přírodní park Údolí Bystřice. Povídali jsme si o znečištění vod, na začátku jsme našli mapu a úkoly, které jsme museli splnit než jsme došli na malou štěrkovou pláž u řeky. Tam jsme byli překvapeni, kolik raků a kolika různých velikostí jsme mohli pozorovat. Nabarvili jsme si kamínky, které jsme si odnesli domů. A nakonec jsme si udělali táborák.

Celkem se vycházky zúčastnilo 10 dospělých a 13 dětí.

8. Za zkamenělinami do Čelechovických lomů na úpatí Velkého Kosíře – geologické doby vzniku Země, zkameněliny, pozorování podzimní přírody, sběr šípků na čaj, pouštění draků a zakončení s posezením u ohně.

Termín: září 2013

Vycházka „Za zkamenělinami do lomů na úpatí Velkého Kosíře“ proběhla dne 20.9. 2013. Společně jsme navštívili NPP Růžičkův lom a pokusili se najít zkameněliny z druhohorního moře. Cestou jsme pozorovali kudlanky a naučili se rozeznávat podzimní kvetoucí bylinky. Na stránce u vyhlídky jsme našli „ponožky“ sklípkánka stepního, vzácného pavouka. Nakonec jsme si vyrobili z podzimních plodů náhrdelníky a náramky.

Celkem se vycházky zúčastnilo 8 dospělých a 12 dětí.

9. Podzimní vycházka do zlatého lesa s návštěvou jeskyně Podkova – pozorování proměny lesa na podzim, vznik jeskyní v krasu, podzemní vyvěračky na úpatí Třesína, pozorování letounů v jeskyni Podkova

Termín: říjen 2013

Vycházka „Podzimním lesem za netopýry jeskyni Podkova“ proběhla dne 1.11. 2013. Společně jsme navštívili jeskyni Podkovu a spočítali hibernující netopýry. Cestou jsem si vytvořili koláže z barevných listů a naučili se poznávat některé druhy stromů. Už víme, že se netopýři kroužkují a k jejich výzkumu se používá také bat-detektor, který jsme si vyzkoušeli. Celkem se vycházky zúčastnilo 14 dospělých a 18 dětí.

10. Výroba ptačích budek a ptačích krmítek – v rámci aktivity budou vyrobeny různé typy budek a krmítek, které budou vyvěšeny ve volné přírodě, či po domluvě v městských parcích

Termín: listopad 2013

V pátek 22.11. 2013 jsme společnými silami stloukli z prken 5 ptačích budek, které budou vyvěšeny ke konci zimy (únor 2014). Povídali jsme si o různých typech budek a poslouchali hlasy ptáků z magnetofonových nahrávek.

Celkem se akce zúčastnilo 6 dospělých a 8 dětí.

11. Vánoční stromek pro zvířátka na Svatém Kopečku – v rámci vycházky v zimním lese budeme pozorovat stopy zvířat a pod vánoční stromeček jim připravíme různé vhodné pochutiny.

Termín: prosinec 2013

Vycházka proběhla dne 18.12. 2013. Z důvodu nedostatku sněhu došlo ke změně místa vycházky na lužní les v Horce nad Moravou. V rámci vycházky jsme ozdobili stromek pro zvířátka, s hořícími prskavkami jsme si zazpívali koledy. U řeky Moravy jsme si napsali malé přání a na lodičce z ořechu s hořící svíčkou jsme naše přání pustili po vodě. Našli jsme vánoční poklad a v maringotce lesního klubu Bažinka si děti samy připravily bylinkový čaj. Před přípravou čaje byly seznámeni pomocí obrázků a sušených bylin s jejich použitím pro léčivé účely.

Celkem se vycházky zúčastnilo 7 dospělých a 12 dětí.

Závěr:

Cíle projektu byly splněny.

Účastníci se při plánovaných vycházkách seznámili s různými typy ekosystémů v řadě zvláště chráněných územích. Pozorovali celou řadu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů. Nikdo nebyl při akcích zraněn, žádné zvíře nebylo zabito. Počty a druhy netopýrů byly nahlášeny na středisko Agentury ochrany přírody a krajiny ČR v Olomouci. Celkově se vycházek zúčastnilo 110 dospělých a 150 dětí.

Příloha: Fotodokumentace

Foto 1: Jak vypadají stopy zvířat v okolním lese?

Foto 2: Před vchodem do Šifrové jeskyně

Foto 3: Na lov žábronožek a listonohů v lužním lese u Střeně

Foto 4: Jak se nám mění lužní les během ročních období

Foto 5: A přece se nám podařilo udělat meandry

Foto 6: Na návštěvě ve stanici ORNIS v Přerově

Foto 7: Na lodích objevujeme Poděbrady

Foto 8: Kvetoucí vstavače kukačky v PR Malý Kosíř

Foto 9: Jak si vaříme bylinkový čaj v maringotce lesního klubu Bažinka

